

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Occean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătaceanu, Elena Dr. Steianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrênghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partiz. 180 lei. Redacția și Administrația la Biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Să se facă odată lumină.

Asociația învățătorilor din acest județ, de câțiva ani se află într'o eclipsă totală. Acest atât de important, primordial așezământ vital de organizație al nostru, a cărui însemnătate colosală e incontestabilă, a ajuns într'o orbecăială penibilă,

Putem afirma cu fală, că învățătorimea din județul Alba, județul istoric al neamului românesc, din alte puncte de vedere ale prosperării a dezvoltat o activitate rodnică și astfel ocupă loc de frunte între învățătorimea celorlalte județe ale României. Primele raze de cultură populară românească, din acest județ s'au revărsat asupra satelor noastre, din a căror scântee sufletele neamului s'au aprins de cea mai vie conștiință națională. Învățătorimea de azi, din acest județ, a dat dovezile celea mai grăitoare de propășire culturală pe toate terenele, atât în școală cât și afară de școală. Munca dezvoltată în școală a acestor învățători este apreciată de superioritățile școlare. Învățătorii acestui județ s'au afirmat strălucit, că înțeleg civilizația timpurilor, ce trăim.

1) *Avem revista noastră județeană de specialitate, așa modestă, sărăcuță, simplă cum e, ne face cinste.*

2) *Cooperativa învățătorilor din acest județ, ocupă loc de frunte între cooperativele din țară.*

3) *Din insuflețirea mare a acestei învățătorimi, s'a pus bază, anul acesta, la edificarea „Căminului învățătorilor din județul Alba“, jertfind spre, acest scop măreț, nobil, uman și alturist, câte 500 Lei, de-o-camdată, mulți colegi au semnat sume considerabile.*

4) *„Asociația de înmormântare a învățătorilor din județul Alba“ e prima instituție de acest fel, în Ardeal.*

Cinste, laudă și recunoștință se cuvine *D-lui revizor școlar, Marian Sasu, care a conceput ideea și a stăruit asupra înfăptuirii acestor salutare așezăminte.*

Toate aceste lucruri minunate grăiesc dela sine; în aceste privințe am fi în destulă lumină.

Întunecul, ce ne-a învăluit este, cum spusei la început, asupra „Asociației învățătorilor“ din acest județ. Secția noastră județeană, carea e o zală din lanțul „Asociației generale a învățătorilor din România“, a ajuns — de un bun timp în coace — într'un fel de negură groasă, într'o totală eclipsă, care ne-a izolat cu totul de organizația centrală

Imprejurările nefaste, cari au adus secția noastră în acest haos, în această izolatoare eclipsă și păcătos impas, le cunoaștem perfect de bine cu toții. Autorii sunt conducătorii secției: comitetul și în special președintele ei.

Ne miră foarte mult aceasta atitudine grosolană! Nu știm, ce planuri nepătrunse, îl pasc pe colegul Floașiu atunci, când vede — ar fi cea mai mare neghiobie să nu vadă — regretabila stare? Pentru-ce mai insistă, pentru-ce se mai încapăținează? Sau doară crede, că în felul acesta își creiază glorie nemuritoare, în analele „Asociației noastre“ din acest județ?

„Mustul care fierbe“ clocote demult. De când conduce colegul Floaș „Asociația inv. din jud. Alba“ nu avem cunoștință despre nicio un fel de activitate a acestei asociații.

La toate adunările asociației, nu s'a făcut nimic, decât s'a mistificat. La adunarea dela Teiuș, unde d-l președinte, a dat față cu realitatea, care l'a adus într'o încurcătură penibilă, dar a revenit: a mistificat și s'a grozăvit, făcând pe dictatorul.

La Sebeș, aceeași procedură: mistificare la infinit.

Și d-l președinte se menține, cu toate aceste și... face.

Membri comitetului asociației, au declarat, că la una — poate ultima — din consfăturile lor, au hotărât să dimisioneze în bloc, ca unii, cari și-au dat bine seama de reala situație. D-l președinte însă, se încăpăținează și nu vrea să înțeleagă, persistând în a se menține fără să se sinchisiască câtuși de puțin... și... face și... doarme. Nu vrem să-i tulburăm somnul impus, însă vrem să ștergem vălul negru al întunerecului, care a devenit intolerabil. Vrem să aducem asociația noastră la brazdă, vrem ca să muncim și în sinul asociației, ca asociația învățătorilor din acest județ să-și reia locul de cinste, de unde a fost împinsă în abuzul actual, de către cei cu suflet mic. E suprema oră, ca să se facă odată lumină. Conduc de aceste sentimente, față de asociația noastră, apelez la simțul de datorie și de solidaritate a fraților colegi, rugându-i să dea tot concursul pentru ca să se facă lumină în jurul asociației noastre. Intemeiat pe aceste nădăjdi, în numele colegilor, cari alcătuiesc aceasta asociație județeană:

Somez cu toată energia și insistința pe Dl. președinte Floașiu și biroul asociației noastre, ca în cel mai scurt timp să binevoiască a convoca adunarea generală extraordinară a învățătorilor din acest județ, într'o localitate potrivită, în care fără nici-o mistificare, să dimisioneze în bloc, organizându-ne apoi din nou, să ieșim din orbecăiala condamnată de până aici.

Nu mai putem tolera o astfel de stare degradatoare pentru asociația noastră.

Toți frații colegi să considere de cel mai mare păcat neparticiparea la aceasta adunare. Să arătăm, că atunci când asociația noastră e murdărită cu noroiul politicei, știm să fim la datorie. Afară politica, mistificările, încăpăținările și dictatura din corpul asociației noastre sfinte, care zice „Nolli me tangere"! Să se facă odată lumină! Sus inimile fraților colegi.

ION ALDEA.

La chestia manualelor.

„Amicul Școliei“ în Nr-ul 30 dela 15 Sept. 1927 se făcea ecoul celor scrise în „Lamura“ de pe Iunie și așa s'a început în revista noastră chestia manualelor.

Cum discuția în jurul manualelor se făcea numai în teorie „A Ș“ și-a propus să pue chestia în mod practic, angajându-se să publice mostre de texte cari pot intra în cartea de cetire.

În Nr. 38 dela 10 Noemvrie a și publicat o bucată de cetire, însoțită de o sinteză a celor discutate în jurul cărților didactice. Bucata de cetire întrunea următoarele calități:

1. Moralizatoare, însă nu o predică morală. Tratănd bucată, sentimentele de milostenie nu sunt impuse elevilor de către carte sau învățător, ci ele (sentimentele) se desprind voluntar.

2. Piesa nu e scrisă direct pentru manual, ea e scrisă din punct de vedere literar ceace e o calitate neîntrecută.

3. Bucata nu e lungă.

4. Vocabularul înțeles de copii. Nu conține expresiuni, cari fac pe învățător să explice înțelesul lor.

5. Construcția frazei e ușoară. Nu conține propoziții lungi. Înveți la cl. II-III. propoziția simplă și în cartea de cetire, când vrei să faci o aplicare, trebuie să cauți propoziția simplă cu lumina ca să o găsești. Prea curând îl credem pe copil identic cu adultul.

Sunt incredințat c'am fost destul de explicit și colegul Aldea și ceilalți vor scrie, dându-și seama, dacă piesa publicată: „Băiatul milostiv“ corespunde cerințelor stilizate mai sus.

Toma Cocșiu.

Privire în educația religioasă.

de Inv. A. Duilea.

IV.

1. D-zeu în evoluția conștiinței copilului.

Cele câteva zile de libertate pregăteau mereu, mereu catastrofa, care desigur ar fi și urmat, dacă mai întârziă mult noua stăpânire militară. Cum? N'au avut ei o lege morală? N'au, avut ei frică de Dzeu? Sistemul nostru religios cu dogmatismul lui sec nu s-a putut valida.

Adesea auzim spunându-se, că în ce privește Religia, n'avem decât un popor, care stă în slujba unui fetișism barbar că e plină de dogmatism, formalism, și se stăruie pentru o premenire a ei.

Se simte lipsa unei Religii vii, a duhului, în care să credem și în care să trăim simțind pulsul Duhului lui Dumnezeu. Să ne aducem numai aminte de anii copilăriei noastre. Ca îngeri cu sufletele curate și nevinovate așa-i că n'am căutat și am aflat. Când am deschis ochii ne-am mirat și am văzut și cât de bine am văzut. Cea mai curată privire am avut-o ca copii mici.

După aceea privirea a început a ni se tulbură în măsura în care pășiam pe căile amăjitoare ale plăcerilor și ispitelor lumești, până când în urmă pedepsin robii de lumea materială, ca niște copii ai nimănu, ne-am pomenit în acest chaos îngrozitor. E înspăimântător. Dela fericitul nostru credeu deodată, carele eră: „simt”, văd și cred, am ajuns azi (las pe scepticii: „nu cred”), la tragicul: „*vreau să cred*”. Tristă școală a vieții! În loc de a ne edifică, ne-a ruinat și ucis sufletele! Pe cel mai mare adevăr, pe adevărul vecinic, carele stă în fața noastră, în ochii noștri, pe acela ne-a lăsat să-l căutăm airea. „Adevărurile mari sunt așa de aproape de noi, încât tocmai fiindcă le căutăm deaceea nu le găsim.

Școala viitorului va aveă se arunce în sufletele elevilor sămânța unei Religii a duhului, a adevărului; ea va deschide ochii sufletului, ca să vadă adevărul în lumina lui adevărată. Dar bine să ne însemnăm! Sistemul nostru religios de azi, cu tot fetișismul lui barbar, așa sec cum este, n'am puteă zice, că în parte n'ar stă și el la temelie multor vieți — vorbesc de masele largi ale poporului. Deci nu vom rupe-o dintr'odată cu el, nu, să nu încercăm aceasta, ca nu cumva dintr'odată voind a trece dela moarte la viață, să ne adâncim și mai tare în pustiul îngrozitor, provocând dezastrul moral cu mult mai rău decât tragicul de azi. Christos încă a zis: Veni-va timpul . . . Deci numai treptat și pe nesimțite să va face această trecere. Omului cu picioare sănătoase nu-i trebuesc cârje, dar celui ce

are lipsă de ele să i-le lăsăm, căci le va părăsi el atunci, când va simți că poate merge fără ele.

Înțelegem îngrijorarea și nemulțumirea celor preocupați de viitorul neamului nostru, cu sistemul nostru religios de azi, dar suntem și dușmani declarați ai aceluia, cari din interese de partid, prin atacul Religiei, vânează după popularitate, acolo unde prin discreditarea preoților și a dascălilor, voesc să creze stări, pe cari apoi să le exploateze în favorul operei lor de distrugere a civilizației umane.

3. Școala să insufle copiilor credința mângâitoare.

Războiul, odată cu libertatea popoarelor, a adus și o mulțime de rele în lume. Trebuie să grijim, ca acelea să nu prindă și în copii. Rolul de căpătenie sub acest raport îi revine școlii. Influențele rele se paralizează cu influențele bune. Școala influențează copiii prin învățământ, și prin exemplul învățătorului.

Învățământul nostru primar în trecut a fost cam sec.

Ne obicinuisem a crede, că pentru infiltrarea credinței în elevi, e deajuns Învățământul Religiei, iar celelalte obiecte de învățământ le-am tractat mai mult în vederea folosului lor practic, ceea ce a fost greșit. Natura pururea deschisă, cu întocmirile minunate din ea, ne demonstrează într-una existența unei ordine superioare în lume — pe D-zeu în ea — și totuși învățământul naturii a fost atât de mășter tractat.

Dar nici învățământul Religiei n-a fost tractat cu destulă cunoștință de cauză. Am îndrăsneala s-o spun, că dacă la predarea lui ne-am fi lăsat îndrumați mai mult de scopul lui ideal, decât de necesitatea de a ne achita față de superiorii noștri, printr-un examen oarecare, atunci am fi putut face mai mult.

Ideile nasc sentimentele, din cari se naște voința, care este baza caracterului religios-moral. Dar nu toate ideile, ci numai ideile vii pot forma substratul dezvoltării acestei proces îndelungat. Dacă ideile ce le împărtășim elevilor, nu vor ajunge la viață în ei, atunci ele vor rămânea sterile. S'apoi să nu uităm că numai viața naște viață. Adevărat că ideile împărtășite au purces dintr'o viață, care este izvorul lor original, dar eu, celce împărtășesc acele idei, încă trebuie să fiu *viu* și încă *viu din* aceeași viață, pentru că vii nu trăesc prin morți, ci morții trăesc prin cei vii.

Învățătorul adevărat își va da seama că orele de Religie trebuie să fie orele celui mai luminat soare, care să lumineze sufletele și să încălzească inimile. Nu va uita nici pe un moment, că conștiințele morale pot crește și se pot dezvolta numai în lumina conștiințelor cristalizate în Isus Christos.

În lumina conștiinței noastre cristalizată în această concepție, vom prelucra materialul religios de așa, încât elevul din fiecare

unitate metodică să-și stoarcă părțicică necesară la plămădirea conștiinței lui.

Eliminați luxul din învățământ, dați-i aceuia mai mult conținut și mai puțină formă, preferiți învățământul, care ne oferă mai multe vederi și mai puține amănunte, eliminați ce e sec, ce nu dă un înțeles vieții, preferiți spontaneitățile creatoare, exploataându-le pe acelea în folosul vieții adevărate!

Susțineți echilibrul între obiectele de învățământ, pentru că numai un învățământ armonicos, bine echilibrat, poate da o cultură solidă, unitară, mobilă, disponibilă, o cultură vie!

Dați elevilor toată posibilitatea, tot ajutorul, ca ei să-și poată zidi din intern, în chip organic icoane despre lume și viață împotriva tuturor deșertăciunilor ei!

Sădiți în sufletele elevilor credința tare în viața eternă viitoare, căci aceasta este cea mai puternică îndrumătoare a vieții aici pe pământ, fără care zadarnice ne vor fi toate eforturile de a asigura ordinea și buna rânduială în lume. Faceți elevii să simtă și că lumea aceasta este o apariție, în care noi am apărut pentru a apuca drumul ducător la viața vecinică, și atunci vom feri omenimea de multele decepțiuni atât de păgubitoare, și atunci, numai atunci o vom putea face cu adevărat fericită, dacă din cugetarea neliniștitoare cu „fără-de înțelesul vieții” o vom ști conduce să întrezăriască în viața ei internă un Duh universal și pulsul unui mare rost.

Școala activă la 1876.

În „Planu de inventiamentu, pentru școalele poporali de confesiunea gr. cat. din Archidieceș'a de Alb'a-Iulia și Făgărașiu 1876” citesc o prescripție didactică, care continuă să-și aibă valoarea și azi ca și atunci: „Religia (ortografia de azi) nu trebuie propusă în mod sistematic, astringându-se elevii să memorizeze capete întregi din istoria biblică și dogme din catechism, pe care ei nu le înțeleg. Din contră trebuie propusă în mod intuitiv, pentru că cu atât mai ușor să se poată ajunge scopul ei”.

Credem că aceste rânduri au fost scrise de un pedagog, care și atunci a condamnat verbalismul, școala pasivă, care angajează numai memoria lăsând în părăsire celelalte facultăți spirituale cu care prea bunul Dumnezeu a inzestrat ființa omenescă.

Ce au de zis onor. preoți — cateheți?

Toma Cocișiu.

CRONICĂ.

O decizie a ministerului instrucțiunii

În vederea încadrării formațiunilor de Cruce roșie cu personal bine pregătit pentru timp de mobilizare, ministerul de război are nevoie de circa 5000 infirmiere.

Ministerul instrucțiunii publice socotind că și școala românească trebuie să-i dea partea ei de contribuție la această operă, a dispuns să se organizeze cursuri speciale pentru pregătirea surorilor infirmiere, cu elevele ultimilor doi ani de studii din școlile secundare (licee, școli profesionale și comerciale gr. II și școli normale).

Aceste cursuri vor începe chiar de acum și vor fi predate de medicul școlii respective.

Ele vor cuprinde: o lecție introductivă asupra rostului Crucii roșie condițiunile și însușirile unei bune infirmiere, mica chirurgie, noțiuni de sterilizare, ajutoare în cazuri urgente (hemoragii, sincope, etc.) anestezii, injecții dezinfecții, vaccinări, etc.

Se vor face lecțiuni cu aplicații practice.

În mod benevol pot fi permise la aceste cursuri și eleve din alte clase decât ultimele două, dacă ele ar cere să urmeze.

Ministerul a cerut tuturor școlilor să raporteze în luna Ianuarie viitor, felul cum s'au organizat aceste cursuri.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea această a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 3609 — 1927.

Obiect: *Diverse urgenți.*

Către direcțiunile școlilor primare de stat din județ. Urgent pentru ultima ora executarea ordinilor noastre Norii 3261, 3263, 3444, 3445, 3265. Cei ce nu vor satisface urgent vor fi amendați.

Nr. 3610—1927.

Obiect: *Urgitează bugetele școlare.*

Către Comitetele școlare de stat. Suntem la finea anului și unele comitete școlare nici până astăzi nu ne-au înaintat bugetele pe anul 1927, cu toate că aceste bugete au fost urgite încontinuu. Punem deci în vedere dlor învățători-secretari ai comitetelor școlare, că dacă nu ne vor trimite de grabă bugetele atunci ne vom fi siliți și noi ca să le reținem chitanțele pe luna Decembrie a. c.

Revizor școlar, *Marian Sasu.*